

TRƯỜNG ĐẠI HỌC
SƯ PHẠM KỸ THUẬT TP. HỒ CHÍ MINH
HCMC University of Technology and Education

CHƯƠNG 1

KHÁI QUÁT SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA KHOA HỌC XÃ HỘI

GV: GVC.TS Nguyễn Thị Như Thúy

Email: ntnthuy@hcmute.edu.vn

Điện thoại: 0904932816

Cố vấn chuyên môn

*PGS.TS Nguyễn Thị Hồng Xoan
(Trưởng Khoa XHH, trường Đại học KHXX&NV,
ĐH Quốc gia TP HCM)*

XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

MỤC TIÊU BÀI HỌC

- Trình bày các luận điểm chính trong quan điểm xã hội học Auguste Comte
- Ứng dụng các phương pháp xã hội học của Auguste Comte để thiết kế và giải thích các vấn đề từ thực tiễn xã hội.

NỘI DUNG BÀI HỌC

- Sơ lược tiểu sử của A.Comte
- Khái niệm khoa học xã hội học
- Quan niệm về đối tượng của xã hội học
- Học thuyết xã hội học của A.Comte
- Những phương pháp xã hội học của A.Comte

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

SƠ LƯỢC VỀ TIỂU SỬ AUGUSTE COMTE

AUGUSTE COMTE
(1798 -1857)

- ❑ Auguste Comte sinh ra tại Montpellier, nước Pháp, trong một gia đình theo đạo Giatô giáo và theo xu hướng quân chủ.
- ❑ Năm 1814, ông học trường Bách khoa Pari, là người có tư tưởng tự do và cách mạng.
- ❑ Năm 1817: Làm thư ký cho Saint Simon.
- ❑ Năm 1826 ông bắt đầu giảng “Giáo trình triết học thực chứng”

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

KHÁI NIỆM KHOA HỌC XÃ HỘI HỌC

Sociology [xã hội học] xuất phát từ hai từ:

Socius: [xã hội] và **logos:** luận lý [học thuyết]

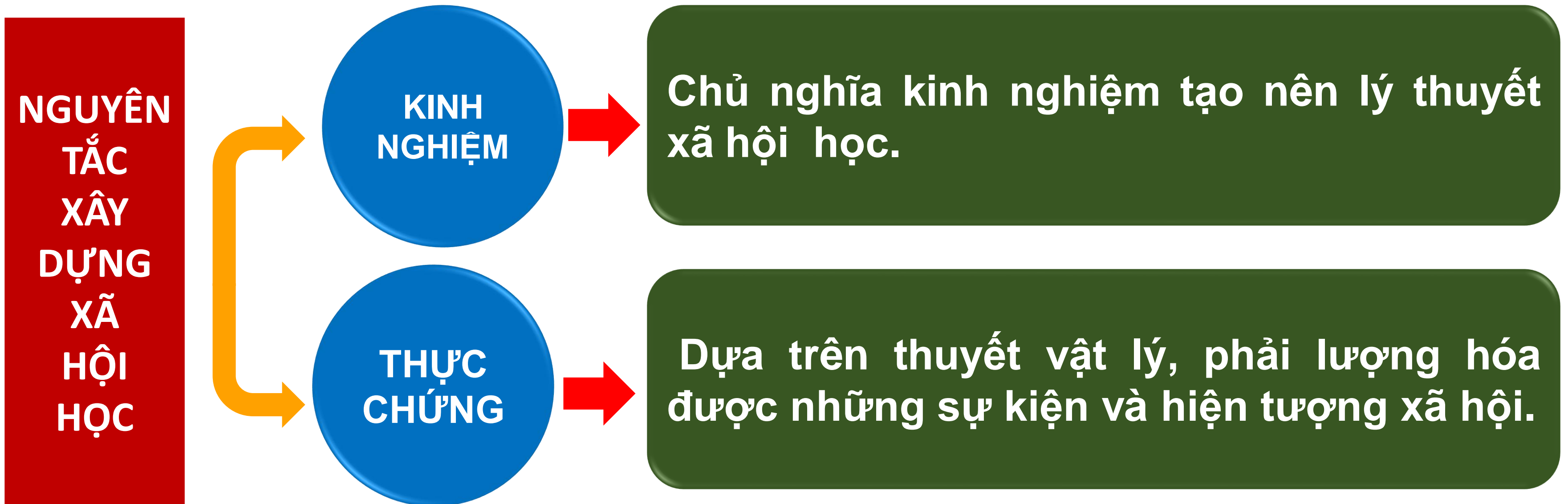
- Xã hội học là khoa học về các quy luật của tổ chức xã hội
- Xã hội học phải hướng tới tìm ra những quy luật khái quát phản ánh mối quan hệ căn bản nhất của các sự vật, hiện tượng xã hội.

Ông chia các ngành khoa học thành hai loại: khoa học cơ bản: toán, lý, hoá và khoa học cụ thể như: sinh, sử, địa,...

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

QUAN NIỆM VỀ ĐỐI TƯỢNG CỦA XÃ HỘI HỌC

 Xã hội học là khoa học nghiên cứu quy luật khái quát, phản ánh mối quan hệ căn bản nhất của các sự vật, hiện tượng xã hội.

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

**TĨNH HỌC
XÃ HỘI**

**ĐỘNG HỌC
XÃ HỘI**

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

TĨNH HỌC XÃ HỘI

Là bộ phận xã hội học, nghiên cứu về trật tự xã hội, cấu trúc xã hội, các thành phần và các mối liên hệ của chúng

1

Thứ nhất, ông nghiên cứu cá nhân

2

Thứ hai, ông nghiên cứu về gia đình

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

TĨNH HỌC XÃ HỘI

1

Thứ nhất, ông nghiên cứu cá nhân

Với tư cách là những thành phần hay đơn vị cấu thành của cơ cấu xã hội

Cá nhân với tư cách là một tập hợp, một hệ thống gồm:

- ❖ Các năng lực và nhu cầu đã có sẵn
- ❖ Các nhu cầu, năng lực được tiếp thu từ bên ngoài qua quá trình xã hội hóa

Cá nhân không phải là “đơn vị đích thức” của cơ cấu xã hội, khác hẳn với nghiên cứu xã hội học chủ yếu phân tích các đơn vị xã hội.

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

TĨNH HỌC XÃ HỘI

2

Thứ hai, ông nghiên cứu về gia đình

Đây là đơn vị xã hội sơ đẳng nhất:

- ✍️ Cơ cấu của gia đình
- ✍️ Phân công lao động giữa nam và nữ
- ✍️ Quan hệ giữa cha mẹ và con cái

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

ĐỘNG HỌC XÃ HỘI

 Động học xã hội là lĩnh vực nghiên cứu các quy luật biến đổi xã hội trong các hệ thống xã hội theo thời gian.

 Quy luật ba giai đoạn để giải thích sự phát triển của các hệ thống tư tưởng và hệ thống cơ cấu xã hội tương ứng.

3

GIAI ĐOẠN THỰC CHỨNG

2

GIAI ĐOẠN SIÊU HÌNH HỌC

1

GIAI ĐOẠN THẦN HỌC

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

ĐỘNG HỌC XÃ HỘI

1

GIAI ĐOẠN THẦN HỌC

Kéo dài hơn chục thế kỷ, tôn giáo thống trị xã hội, biểu hiện tư duy thần học.

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

ĐỘNG HỌC XÃ HỘI

2

GIAI ĐOẠN SIÊU HÌNH HỌC

Mọi sự giải thích đều dựa vào các yếu tính, các nguyên nhân cuối cùng và những khái quát trừu tượng khác.

Đây là giai đoạn các nhà Luật học và Triết học, Kitô chi phối xã hội.

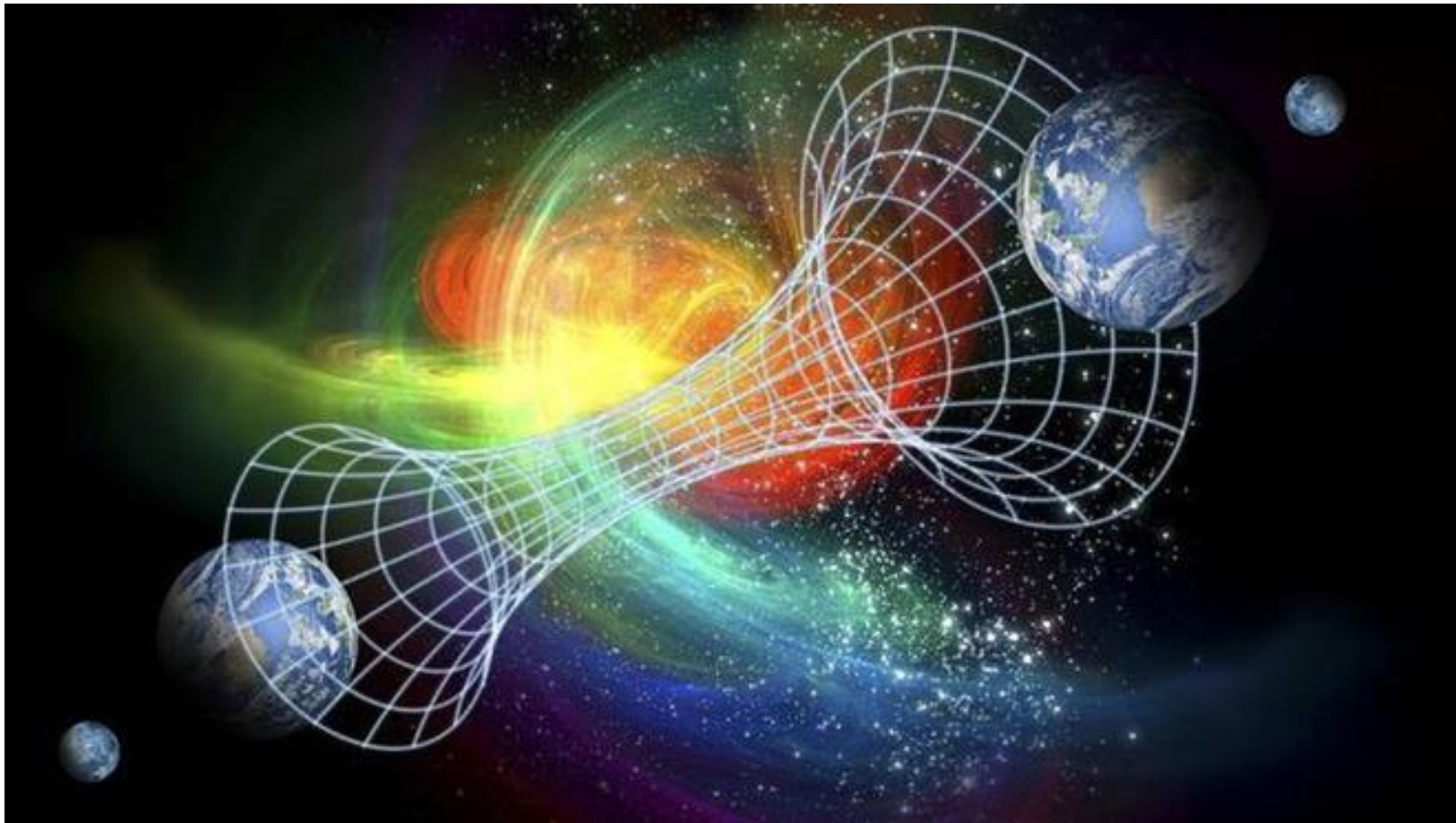
BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

HỌC THUYẾT XÃ HỘI HỌC A.COMTE

ĐỘNG HỌC XÃ HỘI

3

GIAI ĐOẠN THỰC CHỨNG

- Các môn khoa học thực chứng phát triển.
- Khoa học tự nhiên thống trị xã hội.
- Được phân biệt bằng sự nhận biết các giới hạn của tri thức con người.

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

NHỮNG PHƯƠNG PHÁP XÃ HỘI HỌC CỦA A.COMTE

1

PHƯƠNG PHÁP QUAN SÁT ⁽⁶⁾

- ✎ Xác định rõ đối tượng và mục đích quan sát
- ✎ Quan sát trong một thời điểm nhất định (xác định rõ thời gian và không gian quan sát)
- ✎ Dựa trên những tiền đề lý luận nhất định
- ✎ Phải chú ý đến những quy luật thống kê, chọn mẫu, chọn đối tượng
- ✎ Phải biết kế thừa những quan sát của người đi trước
- ✎ Lựa chọn hình thức quan sát (quan sát kín, quan sát công khai, quan sát trực tiếp,...)

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

NHỮNG PHƯƠNG PHÁP XÃ HỘI HỌC CỦA A.COMTE

2

PHƯƠNG PHÁP THỰC NGHIỆM

 Phương pháp trực tiếp

 Phương pháp gián tiếp

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

NHỮNG PHƯƠNG PHÁP XÃ HỘI HỌC CỦA A.COMTE

3 PHƯƠNG PHÁP SO SÁNH

Trục thời gian

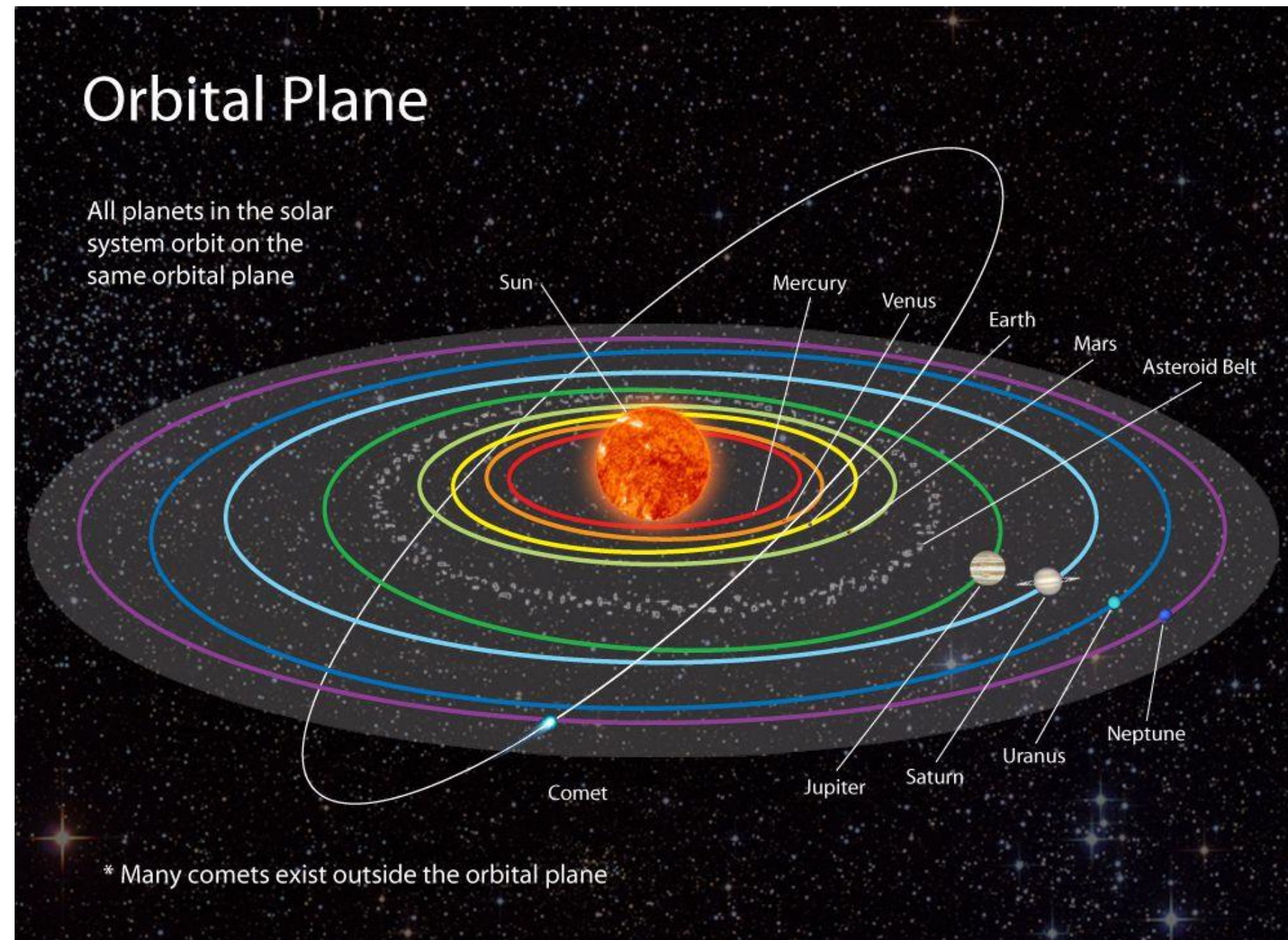

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

NHỮNG PHƯƠNG PHÁP XÃ HỘI HỌC CỦA A.COMTE

3 PHƯƠNG PHÁP SO SÁNH

Vòng không gian

KẾT LUẬN ⁽⁴⁾

AUGUSTE COMTE
(1798 -1857)

- ❑ **Thứ nhất**, Auguste Comte là người đặt cơ sở nền tảng cho xã hội học. Theo ông, XHH có nhiệm vụ đáp ứng được nhu cầu nhận thức, nhu cầu giải thích sự biến đổi xã hội, góp phần vào việc lập lại trật tự ổn định xã hội.
- ❑ **Thứ hai**, ông cho rằng bản chất của XHH là sử dụng các phương pháp khoa học để xây dựng lý thuyết và kiểm chứng giả thuyết.
- ❑ **Thứ ba**, ông đã chỉ ra nhiệm vụ và vấn đề cơ bản của XHH là phát hiện ra các quy luật, xây dựng lý thuyết, nghiên cứu cơ cấu xã hội, quá trình xã hội.

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

KẾT LUẬN

AUGUSTE COMTE
(1798 -1857)

□ **Thứ tư**, nhìn chung tư tưởng xã hội học của A.Comte để lại nhiều nội dung và phương pháp quý giá được thế hệ sau kế thừa và phát triển.

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Trong các nhà xã hội học sau, ai là được xem là ông tổ của khoa học xã hội học?

A

K.Marx

B

A. Comte

C

H.Spencer

D

E. Durkheim

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Trong các nhà xã hội học sau, ai là được xem là ông tổ của khoa học xã hội học?

A

K.Marx

B

A. Comte

C

H.Spencer

D

E. Durkheim

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Nghiên cứu về tĩnh học xã hội và động học xã hội là nội dung đóng góp của nhà xã hội học nào sau đây?

A

K.Marx

B

A. Comte

C

H.Spencer

D

E. Durkheim

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

 Nghiên cứu về tĩnh học xã hội và động học xã hội là nội dung đóng góp của nhà xã hội học nào sau đây?

A

K.Marx

B

A. Comte

C

H.Spencer

D

E. Durkheim

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Khoa học xã hội học ra đời thế kỷ nào?

A

Nửa đầu thế kỷ 17

B

Nửa đầu thế kỷ 18

C

Nửa đầu thế kỷ 19

D

Nửa đầu thế kỷ 20

BÀI 2: XÃ HỘI HỌC AUGUSTE COMTE (1798 -1857)

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM

CÂU HỎI

Khoa học xã hội học ra đời thế kỷ nào?

A

Nửa đầu thế kỷ 17

B

Nửa đầu thế kỷ 18

C

Nửa đầu thế kỷ 19

D

Nửa đầu thế kỷ 20